

METODOLOGIE

PRIVIND STUDIUL ÎN LIMBA MATERNĂ ȘI AL LIMBII ȘI LITERATURII MATERNE,
AL LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE, STUDIUL ISTORIEI ȘI TRADIȚIILOR
MINORITĂȚILOR NAȚIONALE ȘI AL EDUCAȚIEI MUZICALE ÎN LIMBA MATERNĂ

Capitol I

Dispoziții generale

Art. 1. – Prezenta Metodologie a fost elaborată în baza prevederilor Legii Educației Naționale nr.1/2011, cu modificările și completările ulterioare, numită în continuare Legea nr.1/2011, ale Constituției României republicată, precum și ale convențiilor și înțelegerilor internaționale ratificate de România.

Art. 2. – Învățământul cu predare în limbile minorităților naționale este garantat de art.32 alin. (3) din Constituția României, republicată, de Legea nr.1/2011 și de alte tratate, declarații, recomandări, convenții internaționale, ratificate de România.

Art. 3. – În sensul prezentei Metodologii, prin „învățământ cu predare în limbile minorităților naționale” se înțelege tipul de învățământ în cadrul căruia, potrivit Legii nr.1/2011, toate disciplinele se studiază în limba maternă, cu excepția disciplinei Limba și literatura română, acest tip de învățământ funcționând, la data prezentei, în limbile: maghiară, germană, ucraineană, sârbă, slovacă, cehă, croată, bulgară, romani, italiană.

Art. 4. – Elevilor aparținând minorităților naționale care frecventează unități de învățământ cu predare în limba română sau în altă limbă decât cea maternă, li se asigură, la cerere și în condițiile legii, ca discipline de studiu, Limba și literatura maternă, Istoria și tradițiile minorității naționale respective, Educația muzicală.

Art. 5. – În funcție de necesitățile locale, se organizează, la cererea părinților sau tutorilor legali și în condițiile legii, grupe, clase și/sau unități de învățământ preuniversitar cu predare în limbile minorităților naționale.

Art. 6. – În învățământul preuniversitar, disciplinele specifice activității de predare în limbile minorităților naționale sunt:

- a) Limba și literatura maternă;
- b) Istoria și tradițiile minorității naționale respective;
- c) Educația muzicală.

Art. 7. – Predarea și învățarea disciplinelor prevăzute la art.6 se realizează în baza programelor și manualelor specifice, elaborate în limbile materne, de colectivele de experți din rândul minorității naționale respective.

Art. 8. – Disciplina Limba și literatura română se studiază la grupele/clasele/în unitățile cu predare în limba maternă pe tot parcursul învățământului preuniversitar, după programe școlare și manuale elaborate în mod specific și adaptate pentru minoritatea națională respectivă.

Art. 9. – În conformitate cu prevederile Legii nr.1/2011, constituie excepție de la prevederile art.8, acele unități de învățământ cu predare în limba unei minorități naționale în care, ca urmare a cererii părinților sau a tutorilor legali, la solicitarea organizației minorității naționale reprezentate în Parlamentul României sau, în cazul în care minoritatea respectivă nu are reprezentare parlamentară, la solicitarea grupului parlamentar al minorităților naționale, predarea disciplinei Limba și literatura română se face după programe și manuale utilizate în unitățile de învățământ cu predarea în limba română.

Art. 10. – Toate tipurile și modalitățile de evaluare la disciplinele specifice, orale și scrise, ale elevilor și absolvenților pentru diferitele trepte ale învățământului preuniversitar cu predare în limbile minorităților naționale, se proiectează și se organizează în baza programelor și a manualelor menționate în art.7.

Art. 11. – Manualele școlare se elaborează și se evaluează pe baza programelor școlare aprobate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului (MECTS), în colaborare cu specialiștii care predau sau sunt familiarizați cu specificul învățământului în limbile minorităților naționale.

Capitolul II

Limba și literatura maternă

Secțiunea 1

Dispoziții generale

Art. 12. – Predarea și învățarea disciplinei Limba și literatura maternă au un rol primordial în formarea personalității elevilor, în păstrarea identității naționale, în verbalizarea unor achiziții științifice, în modul de formare a deprinderilor și abilităților de comunicare orale și scrise.

Art. 13. – În perioada școlarizării, pe tot parcursul învățământului preuniversitar, disciplina Limba și literatura maternă se studiază, la grupele/clasele/unitățile de învățământ cu predare în limba maternă în același număr de ore ca și Limba și literatura română în învățământul cu predare în această limbă.

Art. 14. – Finalitățile disciplinei Limba și literatura maternă se reflectă, nemijlocit, prin competențe generale și prin atitudini și valori formate în perioada învățământului preuniversitar, derivate din structura curriculară.

Art. 15. – Scopul studierii disciplinei Limbă și literatură maternă în perioada școlarizării este acela de a forma și transmite copiilor, adolescenților și tinerilor, în funcție de ritmul lor propriu, valori ale culturii, ale practicii comunicaționale și literare de bază, ajutându-i să exprime gânduri, stări, sentimente sau opinii.

Art. 16. – (1) În județele în care există unități de învățământ unde se predă Limba și literatura maternă, se numește în inspectoratele școlare un inspector de specialitate, care monitorizează eficiența studiului disciplinei Limba și literatura maternă, măsurată prin rezultatele obținute de unitățile de învățământ și, respectiv, de cadrele didactice și de elevi.

(2) În județele în care, din motive bine întemeiate, nu se pot asigura inspectori de specialitate, monitorizarea actului de predare se asigură de metodiști în specialitate.

Art. 17. – În vederea consolidării competențelor lingvistice, cadrele didactice acordă atenție folosirii corecte a limbii materne, în cadrul tuturor disciplinelor predate în limbile minorităților.

Art. 18. – Pe lângă acuratețea terminologiei și conținutul științific, în cadrul tuturor disciplinelor, se insistă pe dezvoltarea competențelor de comunicare în limba maternă.

Art. 19. – Formarea continuă a personalului didactic de la toate ciclurile de învățământ se realizează în limba în care predă cadrul didactic și are în vedere atât conținutul, cât și limba de predare.

Secțiunea a 2-a

Limba maternă în educația antepreșcolară și preșcolară

Art. 20. – Dezvoltarea limbajului, sub aspectul comunicării receptive, al capacității de ascultare și înțelegere, precum și al comunicării expresive, al capacității de vorbire și comunicare constituie un câștig pentru copilul care gândește și se exprimă în propria limbă.

Art. 21. – Parcurgerea în limba maternă a educației muzicale specifice fiecărei minorități naționale, dezvoltarea personalității copilului, în funcție de ritmul propriu, sprijinindu-se pe formarea autonomă și creativă a acestuia, se realizează încă din perioada educației timpurii.

Art. 22. – Prin activități specifice vârstei, copilul este sprijinit în achiziționarea de cunoștințe, deprinderi și atitudini.

Secțiunea a 3-a

Limba maternă în învățământul primar

Art. 23. – În învățământul primar, curriculumul abordează trecerea de la domeniile tradiționale de citire, gramatică și compunere la un model comunicativ-funcțional, adecvat specificului acestei discipline de studiu.

Art. 24. – În centrul activităților de limbă și literatură maternă se situează înțelegerea, achiziționarea și comunicarea informațiilor transmise oral și în scris.

Art. 25. – (1) Programele școlare, în cadrul învățământului primar, prezintă o diversitate de activități de învățare, pentru atingerea obiectivelor de referință.

(2) Programa școlară va fi structurată pe niveluri de cunoaștere a limbii.

Art. 26. – Standardele curriculare ale studiului disciplinei Limbă și literatură maternă fac parte integrantă din programele școlare elaborate.

Art. 27. – Tematica textelor literare corespunde nivelului de dezvoltare și interesului elevilor din ciclul primar, realizând conectarea studiului limbii la realitățile comunicării cotidiene, și încurajează atât creativitatea elevilor, cât și a profesorului de la clasele primare.

Art. 28. – Activitățile de studiu pun accent pe învățarea procedurală, oferind posibilități de aplicare practică a elementelor de construcție a comunicării la nivelul elevului din învățământul primar.

Art. 29. – Cadrul didactic va aplica o evaluare inițială standardizată pentru a identifica nivelul la care se află elevul.

Secțiunea a 4-a

Limba și literatura maternă în învățământul gimnazial și liceal

Art. 30. – Predarea și învățarea disciplinei Limbă și literatură maternă sunt concepute din perspectivă comunicativ-funcțională, într-o formă integrată a limbii, a comunicării și a textului literar.

Art. 31. – Caracteristicile acestei concepții sunt următoarele:

- a) realizarea unui set unitar și coerent de finalități ale studiului disciplinei pe parcursul învățământului gimnazial și liceal;
- b) accent sporit pe formarea de competențe și atitudini;
- c) echilibrarea ponderii acordate în studiu variantei scrise și celei orale;

- d) consolidarea deprinderilor de exprimare scrisă și orală și de receptare a mesajelor, având în vedere formarea autonomă și creativă ale elevilor;
- e) analiza și receptarea textului literar, caracteristicile socio-cultural-artistice ale diferitelor epoci literare, conexiunile cu alte arte;
- f) diversificarea tehnicilor și strategiilor, a ofertelor și a situațiilor de învățare;
- g) evidențierea genezei literaturii în limbile materne, a modului de îmbogățire și de dezvoltare ale acestora prin prisma specifică a istoriei literare;
- h) formarea deprinderilor de a înțelege și identifica texte literare, de a se orienta în limbajul istoriei literare scrise în limba maternă.

Art. 32. – În cadrul procesului de predare – învățare a disciplinei Limba și literatura maternă se urmărește:

- a) cultivarea unei atitudini pozitive față de limba maternă;
- b) exprimarea corectă, clară și coerentă în limba maternă;
- c) cultivarea interesului pentru lectură, a exigenței estetice în domeniul literaturii;
- d) dezvoltarea interesului pentru comunicarea interlingvistică;
- e) abordarea flexibilă și tolerantă a opiniilor și argumentelor;
- f) stimularea gândirii autonome, reflexive și critice, în raport cu diversele mesaje receptate;
- g) cultivarea unei atitudini pozitive față de comunicare;
- h) utilizarea corectă și adecvată a limbii materne în receptarea și producerea mesajelor, în diferite situații de comunicare.

Secțiunea a 5-a

Limba și literatura maternă, ca disciplină de studiu

Art. 33. – În baza legislației în vigoare, în conformitate cu cele prevăzute la art.4, elevilor aparținând minorităților naționale care frecventează unități de învățământ cu predare în limba română sau în altă limbă decât cea maternă li se asigură studiul disciplinei Limba și literatura maternă, la cerere și în condițiile legii, ca disciplină de studiu, parte a trunchiului comun.

Art. 34. – Orele de Limba și literatura maternă sunt în mod obligatoriu incluse în orarele școlilor în care există cerere pentru studierea limbii materne. În școlile cu predare în limba română, în care orele de limbă maternă nu fac parte din norma obligatorie a cadrelor didactice și nu pot fi formate catedre, acestea vor fi retribuite prin plata cu ora.

Art. 35. – După exprimarea opțiunii, studiul limbii materne devine obligatoriu, de-a lungul întregului ciclu de învățământ.

Art. 36. – Este interzisă condiționarea accesului la studiul limbii materne. Părinții și elevii optează în mod liber pentru studiul limbii materne. Orice elev, de orice naționalitate, poate studia disciplina Limba și literatura maternă, care se predă în unitățile de învățământ în care studiază, dacă acesta și părintele sau tutorele legal instituit consideră că acest lucru este benefic elevului.

Art. 37. – Elevii au dreptul să înceapă studiul limbii materne în orice an de studiu, inclusiv de la nivelul grupei de începători.

Art. 38. – Elevii care încep studiul limbii materne mai târziu decât în primul an, vor susține un test de evaluare a cunoștințelor de limbă, în cadrul unităților de învățământ, cu scopul de a se stabili exact nivelul la care se începe predarea.

Art. 39. – Predarea limbii materne se realizează în baza unor programe specifice sau adaptate.

Art. 40. – Unitatea de învățământ va constitui clasele sau grupele potrivit Legii nr.1/2011, art.63 alin. (1) și (2), al altor reglementări, astfel încât să se favorizeze studiul limbii materne.

Art. 41. – (1) Predarea disciplinei Limba și literatura maternă se realizează în felul următor:

- a) la clasele din învățământul primar, orele de limba maternă vor fi predate, de regulă, de învățători/profesori/institutori care cunosc limba maternă a elevilor. În școlile cu predare în limba română sau în altă limbă decât cea maternă, orele de limba maternă nu fac parte din norma obligatorie a învățătorilor. Orele vor fi retribuite prin plata cu ora, conform art. 263 alin. (6) din Legea nr.1/2011 și a altor reglementări, acestora sau altor cadre didactice.
- b) la clasele din învățământul gimnazial, liceal și în școlile profesionale, orele de limba maternă, constituite în catedre sau la plata cu ora, vor fi predate de profesori titulari sau de personal didactic suplinitor de specialitate.

(2) În situația în care nu se poate asigura predarea limbii materne cu personal didactic calificat, orele de limba maternă pot fi predate de absolvenți cu diplomă de bacalaureat, buni cunoscători ai limbii respective. Cunoașterea limbii se dovedește prin documente sau se stabilește în urma unei testări de specialitate.

Art. 42. – Studiarea limbii materne de către elevii aparținând diferitelor minorități naționale, care frecventează școli cu predare în limba română sau în altă limbă decât limba maternă, se face pe baza programelor de învățământ aprobate de minister, a manualelor școlare elaborate în baza acestora.

Art. 43. – În cazul în care unele minorități istorice din România nu dispun încă de o limbă normată, literară, aceștia au dreptul să studieze în sistemul de învățământ idiomurile în care gândesc și se exprimă.

Secțiunea a 6-a
Specificitățile studiului limbii materne rromani

Art. 44. – Avându-se în vedere specificitatea învățământului pentru rromi, se vor respecta următoarele prevederi suplimentare:

- a) studiul în limba maternă rromani, inclusiv la nivel antepreșcolar și preșcolar, sau studiul limbii rromani, al istoriei rromilor, poate începe în orice an de studiu, fără condiționarea existenței domiciliului stabil în respectiva localitate;
- b) orele de limba rromani pot fi introduse la nivelul oricărei clase, inclusiv în cazul elevilor rromi care nu cunosc limba și doresc să o studieze;

Art. 45. – În condițiile existenței unui număr limitat de cadre didactice calificate de limba rromani, în situații deosebite, orele de limba maternă rromani vor fi asigurate de buni cunoscători ai limbii rromani absolvenți de liceu cu diplomă de bacalaureat, care vor urma, în maximum un an de la începerea predării la catedră, un curs intensiv, specific, de limba rromani și metodică predării limbii rromani comune, organizat și recunoscut de MECTS/Casele corpului didactic/ Inspectoratele școlare.

Art. 46. – Elevii care provin din familii mixte, care trăiesc în două culturi minoritare și sunt cuprinși în învățământul în limbile minorităților naționale, au dreptul la studiul ambelor limbi.

Capitolul III

Limba și literatura română

Secțiunea 1

Dispoziții generale

Art. 47. – În învățământul preșcolar desfășurat în limbile minorităților naționale, educatoarele vor introduce sintagme, scurte propoziții și expresii uzuale în limba română, în conformitate cu prevederile curriculumului național pentru învățământul preșcolar.

Art. 48. – Educatoarele vor cultiva la copii pronunția corectă a sunetelor specifice limbii române în contexte diferite, participarea la diferite activități, inclusiv activități de joc, atât în calitate de vorbitor, cât și în calitate de auditor, vor stimula îmbogățirea vocabularului activ și pasiv prin diferite experiențe de învățare, audierea unor texte scurte și înțelegerea acestora.

Art. 49. – Studiarea limbii române se începe în clasa pregătitoare în baza programelor specifice pentru învățământul destinat minorităților naționale.

Secțiunea a 2-a

Învățământul primar

Art. 50. - Elevii din clasa pregătitoare, vor înțelege și utiliza limba română, la nivel de utilizator compatibil cu standardele din Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi.

Art. 51. – În clasele I-IV, pe lângă componenta orală a limbii, copiii studiază și elementele de bază ale scrisului: se conștientizează diferențele între alfabetul limbii române și al limbii materne.

Elevii înțeleg fraze izolate și expresii frecvent folosite în domenii de interes: informații personale și familiale simple, lexicul legat de cumpărături, de mediul înconjurător apropiat, de activitatea profesională. Copiii comunică în situații obișnuite, care nu solicită decât un schimb de informații simplu și direct, referitoare la subiecte familiare și obișnuite. Elevii descriu mediul înconjurător și evocă subiecte care corespund nevoilor lor imediate.

Art. 52. – În cadrul acestui ciclu, se studiază și texte literare, poezii și povestiri corespunzătoare nivelului de înțelegere și receptare al elevilor.

Secțiunea a 3-a

Învățământul gimnazial

Art. 53. – În clasele V-VII, elevii își însușesc elemente esențiale, folosind un limbaj standard, clar, pe teme familiare lor, întâlnite uzual, legate de muncă, școală, timpul liber, țară etc. Elevii sunt capabili să producă un discurs coerent, oral și scris, pe teme familiare și din domeniile lor de interes și să relateze un eveniment, o experiență, să descrie o speranță sau un scop și să expună argumentele sau explicațiile unui proiect sau ale unei idei.

Art. 54. – În clasele VIII și -IX, elevii surprind ideile principale din texte complexe pe teme concrete sau abstracte, inclusiv din domeniul tehnicii. Aceștia comunică spontan și fluent, dezinvolt. Elevii se exprimă clar și detaliat asupra unei game largi de subiecte, își expun opiniile asupra unui subiect de actualitate, prezentând avantajele și inconvenientele diferitelor posibilități.

Art. 55. – În programele școlare de la acest nivel vor fi prevăzute texte literare atractive.

Art. 56. – În programele școlare, noțiunile gramaticale vor fi introduse în corelare cu programele pentru disciplina Limba și literatura maternă.

Secțiunea a 4-a

Învățământul liceal

Art. 57. – În cadrul acestui ciclu de învățământ, se studiază opere din literatura română, caracteristicile socio-culturale și artistice ale epocilor în care au fost scrise aceste opere. Se va pune accentul pe accesibilitatea și reprezentativitatea textelor literare pentru epoca în care au fost scrise, pentru genurile literare și pentru posibilitatea stabilirii de conexiuni cu alte literaturi și arte. deprinderile și atitudinile se constituie, la acest nivel, în premise pentru formarea umanistă a elevilor, sporind, totodată, interesul pentru diversitate culturală.

Art. 58. – În clasele X-XII, elevii vor deveni utilizatori experimentați, putând recepta texte substanțiale, literare și nonliterare, exprimându-se spontan, fluent, eficient și persuasiv, integrându-se cu succes în plan social și academic.

Art. 59. – La finele ciclului liceal, absolvenții recepționează, practic, fără efort, tot ceea ce citesc sau aud. Ei pot să redea anumite fapte din diverse surse scrise sau orale, rezumându-le în mod coerent și argumentat. De asemenea, elevii se exprimă spontan, fluent și cu precizie, fiind în stare să distingă nuanțe fine de sens, legate de subiecte complexe.

Capitolul IV

Istoria și tradițiile minorității naționale

Art. 60. – Elevilor aparținând minorităților naționale, care frecventează unități de învățământ cu predare în limba maternă, în limba română sau în altă limbă decât cea maternă, li se asigură, la cerere, și în condițiile legii, ca disciplină de studiu integrată în orarul școlii, Istoria și tradițiile minorității naționale respective, ca parte a trunchiului comun.

Art. 61. – Grupele de studiu/clasele la această disciplină se formează potrivit prevederilor legale.

Art. 62. – Predarea disciplinei se face în învățământul gimnazial, în conformitate cu prevederile planului-cadru și ale programelor școlare de învățământ.

Capitolul V

Educația muzicală

Art. 63. – Studiul Educației muzicale are ca scop valorificarea aptitudinilor și dezvoltarea competențelor în domeniul artistic – muzical.

Art. 64. – Educația muzicală în limba maternă este parte integrantă a educației generale, complexe, care contribuie la dezvoltarea personalității individuale a elevilor. Studiul

disciplinei exercită o influență deosebită asupra tuturor componentelor personalității: emoțional, rațional, psihomotric, dezvoltând în mare măsură și creativitatea, precum și educația estetică a elevilor.

Art. 65. – Disciplina Educație muzicală contribuie la dezvoltarea identității culturale a individului. Aportul limbii materne în educația muzicală – prin cântece populare, cântece pentru copii și repertoriul legat de tradiții, sărbători religioase și laice – joacă un rol important în cunoașterea, asimilarea culturii, a tradițiilor și a obiceiurilor specifice fiecărei minorități în parte.

Art. 66. – Disciplina Educație muzicală în limba maternă se studiază în numărul de ore specificat în planul-cadru de învățământ și este predată de către cadre didactice calificate, vorbitoare ale limbii materne respective, în conformitate cu prevederile art.247 și 248 din Legea nr.1/2011.

Art. 67. – Disciplina Educație muzicală se studiază în baza unor programe și manuale specifice, elaborate prin valorificarea creației muzicale specifice fiecărei etnii în parte: cântece populare, cântece din folclorul copiilor, cântece care se leagă de tradiții și sărbători religioase și laice, opere ale compozitorilor din rândul minorităților în cauză, în baza obiectivelor generale ale programelor de muzică valabile pentru unitățile de învățământ cu predare în limba română.

Capitolul VI

Dispoziții finale

Art. 68. – Inspectoratele școlare județene și al Municipiului București, precum și conducerile școlilor vor aduce la cunoștința părinților și a elevilor de diverse etnii prezenta Metodologie și o vor afișa în loc vizibil și protejat, în școlile care fac obiectul Metodologiei, pentru ca aceștia să poată beneficia – în cunoștință de cauză – de drepturile pe care le au.

Art. 69. – În conformitate cu prevederile legale, directorii de școli au obligația să comunice în timp util inspectoratelor școlare de care aparțin necesarul de manuale școlare pentru minorități, având permanent în vedere regimul special de tipărire în cazul tirajelor reduse.

Art. 70. – Inspectoratele școlare și unitățile școlare au obligația de a asigura cartea școlară pentru minorități.

Art. 71. – Direcțiile de specialitate din cadrul MECTS acordă sprijin în derularea eficientă a procesului de predare-învățare a disciplinelor Limba și literatura maternă, Limba și literatura română, Istoria și tradițiile minorităților naționale respective și Educația muzicală, prin colaborare cu toți factorii responsabili și interesați din rețeaua învățământului și din afara acesteia.